

NADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-11-6
Administracja 10-11-6
Przebieg miesięcznie zł. 4.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 35 Rok III
GRODNO
czwartek 4 lutego 1926 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz mm za tekstem Drobn. 10 gr. za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięcznie p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-10 spaliwoy. Każda nowa podwyżka taryfy ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez poprzedniego zawiadomienia.

PLACE ulica Pełtowa 4
II i ostatnia seria Dr. MABUZE (współczesny CASANOWA)
Najniebezpieczniejszy W rolach awanturnik XX wieku głównych
R. Klejn-Roggen i in. Od 75 gr.

Z działalności P. T-wa Dobroczynności

Mamy przed sobą sprawozdanie z działalności Polskiego T-wa Dobroczynności za rok ubiegły. Ciekawy ten dokument rzuca charakterystycznie światło na działalność niewielkiej grupy ludzi, którzy bez zbytecznego rozgłosu, krzykliwej reklamy, w ciszy osterech ścian kancelarii T-wa gromadzą się od czasu do czasu, aby nie przelewać z pustego w próżnię, radząc, deliberując i użalając się nad ciężką sytuacją, lecz obmyślając nieomal błyskawicznie plan realnej pracy. Działalność ta nie ogranicza się nad wyzyskaniem środków dla zwalania dziur i głodowego wiązania końca z końcem, lecz nad zrealizowaniem planów zakreślonych na miarę istoty potrzeb dla postawienia zakładów tej instytucji na należnym poziomie. W ranki tej akcji ujęte są nie tylko potrzeby i konieczność, lecz uwzględnione również wygoda, higiena i estetyka. A więc składowe części idealnej całości.

Nie mamy zamiaru twierdzić, iż to wszystko już dokonane zostało za dotknięciem różdżki osarodziej-skiej. Bynajmniej do idealnego zakończenia zamierzonych projektów wiele jeszcze brakuje. Składa się na to zarówno krótkość czasu, w którym odbył się do upadku, zaczęto podnosić, jak brak dostatecznych środków materialnych. Jednak należy stwierdzić, iż ów przysłowiowy błąd z piasku, który brząkał Zarząd T-wa Dobroczynności, niezwykle efektywnie i solidnie wygląda.

Lata ubiegłe, które dzieli nas od destruktoryjnych wpływów działań wojennych, w działalności T-wa Dobroczynności należy do akcji zalogi na podziurawionym przez burzę okręgu, zajętej zatykaniem dziur i wylowywaniem wody, a więc czynnościami zdążającymi do ratowania okrętu od katastrofy, ze-

łogi zaś od zguby.

Depiery rok 25 wprowadził pewną zmianę na lepsze. Zagłada przestała zagrażać, a przeciwnie, była możliwość, zakasawszy rękawy, zabrać się do gruntownego remontu i czystościowego nawet upiększenia.

Rok 1925 zastał T-wo wobec kasy posiadającej zaledwie 811 zł. 83 gr., a 90 dzieci w ochronce, 22 w żłobku oraz 74 pensjonarzy w przytulku dla starców, zrujnowanych budynków częściowo zajętych przez osoby i instytucje postronne i braków, zarówno w zakresie spiżarnianym jak magazynowym i urzędziowym. Posesję zaś T-wa jako „bezpieki”, otwarty na wsze strony teren, stanowiący „własność każdego, komu podobało się wejść, czy wejść na teren T-wa”.

W ciągu roku przybyło: 48 dzieci w ochronce, 82 w żłobku z której to liczby część umarła oraz 83 starców z której to liczby zmarło 5 osób. Ogółem pensjonarzy w zakładach T-wa było na 1/1 26, prawie 800 osób.

W 25 roku dokonano następujących prac remontowych: opaskanie całą olbrzymią posesją, wybrukowano własną wewnętrzną ulicę, od której odgródzono się szlachetnie, odreperowano szkołę Zawodową żeńską, pozostawiając na jej użytek część własnych budynków.

Gruntownie odrestaurowano gmach ochrony przez wybudowanie pięknych suteryn na wzorową kuchnię, jadalnię, wanny i t. p. ubikacje. Do oswojonego przez szkołę Zawodową gmachu przeniesiono oddział chłopców rozszerzając temsamem oddział dziewcząt z uwzględnieniem sali rekreacyjnej, pracowni oraz pięknej kaplicy i poczekalni. Urządzono w oddziale chłopców warsztaty przyrzem salę posiedzeń i kancelarię. T-wo przeniesiono do tegoż gmachu.

Jednocześnie w suterynach tego ostatniego budynku, wybudowano wspaniałą kuchnię z 2 pokojami na stolówkę dla ubogiej ludności. Wyremontowano budynki znajdujące się na terytorjum zajętem przez przytulki dla starców, przyczem znacznie powiększając ubikacje na ten cel poświęcone. Przeniesiono do osobnego, specjalnie przysposobionego na ten cel budynku Żłobek, dając mu należyte warunki higieniczne. Założono na terytorjum T-wa ogród częściowo spacerowy, częściowo zaś reżami działwy, uprawiany warzywowy oraz szkółki drzewek, co pozostaje pod wyłączną opieką i pielegnacją działwy, budząc w niej zamilowanie do pracy na powietrzu i miłość przyrody. Poza to wydawkowano sumy na: kupno niezbędnych sprzętów, maszyn i narzędzi, łóżek, bielizny pościelnej i osobistej, odzieży i obuwi.

Zarówno w zakresie remontu jak braków w urządzeniu, garderobie, obuwiu, pościeli i t. p. wiele jeszcze jest do zrobienia i luki te wypełni, mamy nadzieję bieżący rok.

Działwa z ochronki uczęszcza do szkół; część do powszechnej, część do zawodowej, pozatem uczą się praktycznie w warsztatach zakładowych i w ogrodach miejskich.

Na lato dzieci wysyłane bywają na kolonie letnie, co jakkolwiek połączone jest z dużym wydatkiem, jednak ze względów higienicznych niezbędne. Zarząd miał nadzieję, że R. M. zatwierdzi sumy wniesione do budżetu na r. b. stanowiące zapomóg dla T-wa na wybudowanie własnego letniska—kolonii pod Grodnem, co pokryłoby się w ciągu paru lat z oszczędności, jakie T-wo mogłoby zrobić na wydatkach letniskowych. Niestety topór oszczędnościowy obciął głowę temu ze wszech miar godnemu uznanu projektowi.

T-wo operowało w ciągu ub. roku następującymi sumami:

Subsydja Wojewódzkie, Sejmikowe i magistrackie 68717 zł. 11 gr. oraz sumą 35220 zł. 48 gr. powstałą z imprez, urządzanych przez T-wo, jak loterje, widowiska teatralne, kwesty uliczne oraz składek czli dobrowolnych ofiar, co razem stanowi sumę 98937 zł. 84 gr.

Sumę tę pochłonęły następujące wydatki:

Remont, urządzenie budynków i inwestycje terytorjalne	Zł. 19.468 48
Na utensylja, urządzenie, maszyny, sprzęty i meble	8.110 70
Odzież i obuwie	17.430 86
Pomoc naukowa	1.105 18
Aprowilacja, admin. i kancelarja	52.326 72
Saldo kasy 1/1 26	509 82
Ogółem	98.937 84

Wszystko, co zaszło z dużym wysiłkiem dokonane na terenie działalności T-wa, zawdzięczyć należy oddaniu się i ofiarnej pracy kilku ludzi dobrej woli, pełnych zważenia przyjętych na się obowiązków oraz energii i stanowczości w przeprowadzeniu zamierzeń przez dotychczasowego członka Zarządu, w obecnego Prezesa, Wice-Prezydenta Cydzika, któremu dzielnie sekundował znany z bezgranicznego poświęcenia się dobru instytucji dotychczasowy prezes Inż. J. Ostrowski, który na własne życzenie objął opiekę nad ochroną, której z całym oddaniem i miłością poświęca się. Opiekunem Żłobka jest p. Benkeo, zaś przytulku dla starców radny Ziarnoch. Obaj ci panowie są w instytucji nader pozytecznymi i pełnymi poświęcenia działaczami.

Jednym słowem Zarząd Instytucji i poszczególnych jej działów jest w mocnych, zacnych i pełnych poświęcenia rękach, co daje gwarancję pełnego jej rozkwitu w przyszłości.

Ogłaszajcie się w „Kurjerze Nadniemem”

Kronika

Teatr Miejski

Dziś koncert reprezentacyjnej orkiestry 86 p. p. Jutro przedstawi wienle operetkowej trupy żydowskiej.

W sobotę w dalszym ciągu „DUDEK” ze względu na kolosalne powodzenie jakim cieszy się ta świetna farsa.

W próbach znakomita komedia w 3 akt. A. Savoir'a ciesząca się na wszystkich scenach wielką frekwencją. Reżyseruje Karol Wichrowski.

Zielona Kaczka

Pod tym tytułem kryje się kabaret artystyczny odbyć się mający w sobotę o godz. 11 wieczorem w Teatrze Miejskim urządzony przez naszych artystów. Wielce uzależniony program, dzięki pomysłowości Karola Wichrowskiego który reżyseruje całość oraz będzie konferować, ma zapewnić widzowi powodzenia. Po za główną atrakcją tego wieczoru—kabaretem, będzie Dancing na foyer przy dźwiękach pierwszorzędnego zespołu smyczkowego. Udział biorą: pp. Balcerówna, Cybowska, Frenklówna, Jasińska, Orlikówna, Pillat, Wollejko, Dotkowski, Hajduga, Piwiński, Wichrowski, Wołkajtka i Wasilewski. Bilety już są do nabycia w kasie teatru.

Koncerty

Dziś nareszcie Grodno dooczekalo się oddawna zapowiadanej niedzielnej i nieprzeciętnej atrakcji jaką są koncerty reprezentacyjnej orkiestry 86 p. p. Bilety formalnie rozohwytało. Reszta takowych ewentualnie będzie do nabycia bezpł. średnio w kasie teatru.

Początek koncertu dla młodzieży o godz. 4, wieczorowego o 8-ej.

Zmiany w tut. prokuraturze

Jak się dowiadujemy podprokurator przy Sądzie Okręgowym w Grodnie, na powiat Grodzieński, p. Bohdan Bagieński w najbliższym czasie ma być przeniesiony na takie stanowisko do Wilna.

W charakterze zastępcy podprokuratora występować będzie dotychczasowy aplikant sądowy p. Stanisław Szanłowski.

Również nastąpi zmiana na stanowisku podprokuratora na pow. Słonimski, bowiem podprokurator Adolf Olszewski wychodzi do adwokatury, a miejsce jego ma objąć obecnie p. Michałowski p. o. Sędziego Śledczego.

Sprawa szpiegowska

W dniu wczorajszym Sąd Okręgowy, w składzie sędziów: Wice-Prezesa Sądu Nowińskiego (przewodniczący) Iljina i Komara, przystąpił do rozpoznawania sprawy Justa Lwa, Izraela Juszyńskiego, Simy Lew, Lizy Lew i Baszy Kaczanowiczowej osk. z art. 51 i 111 k. k. o szpiegowstwo na rzecz Rosji Sowieckiej. Oskarżenie wnoszą podprokurator Desin.

Bronią podsądnych adw. Ettienger (ojciec) z Warszawy — Terlikowski i Lobman.

Po ustaleniu personalii oskarżonych oraz po wysłuchaniu głosu stron w kwestji niestawienia świadków i biegłego Sąd postanowił dalszy ciąg sprawy kontynuować przy drzwiach zamkniętych.

Dary dla Muzeum

P. Józef Górski ze Świacka (pow. augustowski) ofiarował cenny zbiór średniowiecznych monet polskich, a mianowicie denary Ryzy, Władysława Hermana, Bolesława III, Władysława II, Władysława III, Bolesława IV, 10 brakteatów czyli monet jednostronnych (XII—XIII w.) denar biskupów krakowskich i in.

P. K. Aleksandrowicz 7 monet srebrnych z czasów Jana Kazimierza z liczby wykopanych w Świsłoczy, Wolkowskiego, w r. ub.

Pp. F. Owerko i M. Federowicz z Berszt. pow. wolkow. 2 toporki kamienne, znalezione tamże.

P. Szymon Nowicki—konfirmasię praw i przywilejów cechom grodzieńskim: 3 murarskiemu, garncarskiemu, ciesielskiemu i bednarskiemu, służących przez Jana III z r. 1679—na pergaminie; z podpisem Króla, oraz Augusta II z r. 1690 również na pergaminie z autografem Królewskim.

Ks. Kan. B. Sperski, dziekan wolkowski, ofiarował zbiór tkanin i haftów z XVI—XVII w.

Popiersie Króla Stanisława Augusta

W r. 1908 na skutek polecenia Kuratora Okręgu Naukowego w Wilnie w porozumieniu z władzami administracyjnymi został wywieziony z grodna biust Stanisława Augusta z pomnika, wzniesionego w r. 1784 przez oo. Dominikanów grodzieńskich.

Obeonie Muzeum Państwowe w Grodnie uzyskało zezwolenie od Ministerstwa W. K. O. P. na przewiezienie biustu Stanisława Augusta do Grodna, celem umieszczenia w swoim czasie na Zamku Starym. Zaznaczyć należy, że biust (bronzo-owy masywny) jest wysokiej wartości od pod względem artystycznym.

W sprawie odbioru tego cennego nabytku dla Grodna wyjechał dziś w nocy do Wilna Kustosz Muzeum p. J. Jodkowski.

Stacje ogierów

Staraniem Wydziału Powiatowego Sejmiku Grodzieńskiego w dniach najbliższych otwarte zostaną w Grandziozach i maj. Wielka-Brzostowica stacje państwowych ogierów—reproduktorów.

Na stacji w Grandziozach będą Breton i Anglik, zaś w Małej-Brzostowicy Belgijskiej rasy i pół krwi Anglik.

Ogierzy te pochodzą ze stajni reproduktorów państwowych w Janowie Podlaskim.

Zawiadomienie

3 Okręgowe Szefostwo Budownictwa Grodno zawiadamia, że w między czasie od dnia 4 do 6 lutego 1926 roku, ukaze się w „Polsce Zbrojnej” ogłoszenie przetargu na roboty asenizacyjne w garnizonie Białystok.

3 Okręgowe Szefostwo Budownictwa
L. dz. 471/Bud.

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

Biuro rozlepiania ogłoszeń

mieści się ul. Dominikańska № 31 przy księgarni E. IBERSKIEGO i otwarcie cały dzień prócz dni świątecznych.

Obwieszczenie.

Komornik przy Sądzie Okręgowym, w Grodnie Bolesław Czesnowski, zamieszkały w Grodnie przy ul. Kresowej pod № 9, ogłasza, że w dniu 12 lutego 1926 roku o godz. 10 tej z rana w Grodnie przy ul. Bonifraterskiej pod № 29 sprzedawany będzie przez publiczną LICYTACJĘ na rozbiórkę wybudowany na cudzej ziemi dom murowany parterowy z salką krytą dachówką, z całym wewnętrznym urządzeniem, należący do Oficerskiego Stowarzyszenia Spółdzielczego budowy własnych domów i oszacowany na sumę 1000 złotych.

Szczegółowy opis powyższego domu przejrzany być może w dniu licytacji.

m. Grodno, dnia 1 lutego 1926 roku.

Komornik (—) B. Czesnowski.

Swój do swego po swoje!
Jedyny polski sklep galanteryjny

„OSTOJA”

w Grodnie przy ul. Pocztowej № 6
jest najtańszym źródłem zakupu, gdyż minimalne koszty administracyjne pozwalają nam stosować zasadę
najlepszy towar — najniższe ceny

Prosimy odwiedzić nasz sklep celem przekonania się.

6-15

Fabryka Kafli

„Stanisławów”

poleca własnego wyrobu doskonałej konstrukcji piecyki kaflowe przenośne, wyróżniające się ogromną oszczędnością opału, wysoką jakością i niską ceną.

Sprzedają w magazynie fabrycznym przy ul. Kolejowej.

Również na składzie są przenośne kuchenki bardzo praktyczne, dogodne i tanie.

Telefon № 51.

Sprzedaje się z powodu wyjazdu folwark w okolicy pow. Nowogródzkiego, 5 kilm. od stacji kolejowej Mołczadz. pow. Słonimskiego. Folwark posiada 22 dz. ziemi ornej, 5 dz. łąki, 3 dz. lasu-buduleu, 1 dz. ogrodu owocowego, dom, stodołę, spichrz i studnię. Wiadomość: stacja i poczta Mołczadz. pow. Słonimskiego folwark Helenowo Jan Kremeniewski. 1-1

Zgubiono kartę zwolnienia wydaną przez P. K. U. w Grodnie na imię Mastera Morducha. 1-1

Korepetycji języków

francuskiego i niemieckiego w skrócie wszystkich klas gimnazjalnych u dziełam, Kraczkiewicz Puszkina 28

Składajcie ofiary na

KUCHNIĘ DOBROCZYNNOŚCI